

نغمه‌ها (۱۲)

پنجاه ترانه کودکان

مجموعه ترانه‌های بازی، لایبی

تولد، شادیانه و...

گردآورنده: مسعود زرگر

تصویرگر: شبنم راجی کرمانی - آذین وحیدی نیا

انتشارات الگا - انتشارات آتنا

با همکاری

انتشارات خانه ادبیات

سرشناسه: زرگر، مسعود، گردآورنده

عنوان و پدیدآور: نغمه‌ها؛ پنجاه ترانه کودکان؛ مجموعه ترانه‌های بازی، لالایی، تولد، شادبانه و.../گردآورنده: مسعود زرگر.

مشخصات نشر: تهران: آتا، ۱۳۸۲-۱۳۸۵.

مشخصات ظاهری: ۱۰ (ج: مصور (رنگی).

شابک: (ج. ۱): 978-964-5586-65-0؛ (ج. ۲): 978-964-5586-66-7؛ (ج. ۳): 978-964-5586-67-4؛ (ج. ۴): 978-964-5586-90-2؛ (ج. ۵): 978-964-8845-00-6؛ (ج. ۶): 978-964-8845-01-3؛ (ج. ۷): 978-964-8845-02-0؛ (ج. ۸): 978-964-9659-15-2؛ (ج. ۹): 978-964-9659-16-9؛ (ج. ۱۰): 978-964-9659-17-6

وضعیت فهرست نویسی: نیا

یادداشت: ناشر جلد ۸ تا ۱۰ الکا و آتا می‌باشد.

یادداشت: گروه سنی: الف، ب

موضوع: ترانه‌های کودکان؛ کودکستانی.

موضوع: ترانه‌های کودکان و نوجوانان ایرانی.

رده بندی دیویی: ۱۳۸۵ ن ۳۵ ز ۳۹۸/۸

تهران: خیابان انقلاب - بعد از پلچ شمیران - روبروی روشندان - بن بست غربی
شماره ۸ - طبقه سوم - تلفن: ۰۹۱۲۳۸۷۱۴۰۱ - ۰۹۴۲۹۰۰۳۲۷۰ - ۷۷۵۰۸۱۱۷

WWW.javdanehamusic.com

آدرس اینترنتی:

Mail: info@javdanehamusic.com

نغمه‌ها (۱۲)

گردآورنده: مسعود زرگر

چاپ اول: بهار ۱۳۸۸

تیراژ: ۲۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: باختر

چاپ: غزال

صحافی: دیدآور

حروفچینی و صفحه‌آرایی: فاطمه حسینی

تصویرگر: شبنم واجی‌کرمانی - آذین وحیدی‌نیا

ناظر فنی: دلیر لک

پخش گزیده: ۶۶۴۰۰۹۸۷

مراکز پخش: خانه ادبیات: ۶۶۹۵۳۶۰۶

پیک ادبیات: ۸۸۴۰۹۹۴۱

حق چاپ و نشر محفوظ است.

ISBN: 978-964-2822-02-7

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۲۲-۰۲-۷

آهنگ‌ها از:

فریبرز لاچینی، ناصر نظر، سلیمان اکبری، کمال طراوتی، فرشید رحیمیان، سعید انصاری، سید محمد میرزمانی، علی تفرشی، محمدرضا فیاض، محمود منتظم صدیق، فرید نوایی، سامان احتشامی، علی درخشان، پژمان جمیل پناه، حسین فاضل

شعرها از:

عباس یمینی شریف، محمود کیانوش، حبیب یغمایی، مصطفی رحماندوست، شکوه قاسم‌نیا، حمید عاملی، افسانه شعبان‌نژاد، جعفر ابراهیمی، ناصر کشاورز، پرویز وکیلی، منیر وروانی‌پور، هوشمند فتح اعظم، ناصر علی اکبر سلطانی، امیرحسین مدرس، مهری ماهوتی، حمید حمزه، هاتف علیمردانی، بابک نیک طلب.

تصویرگر: شب‌نم راجی کرمانی - آذین وحیدی‌نیا

آنچه می‌خوانید

۷	..... مقدمه (۱) / نوش آفرین انصاری
۸	..... مقدمه (۲) / توران میرهادی
۹	..... سخن ناشر
۱۱	..... سخن گردآورنده / مسعود زرگر
۱۳	..... فهرست الفبایی ترانه‌های کودکان (۱۲)
۱۹	..... متن ترانه‌ها

ضرورت توجه به داشته‌ها و نداشته‌ها

از پدید آمدن اندیشه نهاد کودکی در ایران حدود نیم قرن می‌گذرد، طی این چند دهه پدیدآورندگان بسیاری با تولید منابع گوناگون در حوزه ادبیات کودک به تثبیت این نهاد نایل آمده‌اند: نویسندگان، شاعران، تصویرگران، مترجمان، بازنویسان، گردآورندگان، ویراستاران، ناشران، مورخان، نظریه پردازان، بررسان، کارشناسان، مربیان، کتابداران. کتاب فروشان و... برخی از این جمع با انجام گردآوری‌ها برآن شدند در وقت مادرها و پدرها، کارشناسان، مربیان و تسهیل‌گران جریان فرهنگی صرفه جویی کنند. این گروه منابع پیشین را به صورت مدون گرد آورند و به کارهای پراکنده هویتی نوین بخشیدند. از جمله این گردآوری‌ها می‌توان به مجموعه ۱۵ جلدی «نغمه‌ها» اشاره کرد. در اختیار داشتن این مجموعه به انضمام فهرست‌های راهنما و نمایه پایانی، از یک سو توانمندی انتقال سروددها و امکان انتخاب مناسب‌تر ترانه‌ها را بالا می‌برد و مسئولیت نوین و به مراتب خلاق‌تری را بر دوش مربیان و والدین قرار می‌دهد و از سوی دیگر امکان آشنایی و حق‌شناسی جامعه را نسبت به ناساخته نهاد کودکی فراهم می‌کند و با باز کردن سفره داشته‌ها، ضرورت توجه به نداشته‌ها را به برنام‌ریزان و پژوهشگران نشان می‌دهد. توفیق پدیدآورنده این مجموعه گرانقدر را از خداوند بزرگ خواستارم.

نوش آفرین انصاری

دبیر شورای کتاب کودک

به نام خداوند همه زیبایی‌ها

به یاد می‌آورم روزهایی از سال ۱۳۳۴ را که در حال تأسیس کودکان فرهاد بودیم. من با یک دفتر نت از کودکانی به کودکان دیگر می‌رفتم تا ترانه‌های کودکان را جمع‌آوری کنم. به زحمت توانستم چند ترانه یادداشت کنم. مانده بودم که چه کنم. ترانه‌های آلمانی، انگلیسی و فرانسه را که نمی‌شد پایه کار با کودکان ایرانی قرار داد. بعدها بسیاری از بزرگان موسیقی مانند خانم فاخره صبا، امیر اشرف آریانپور و سیمین قدیری به کمک آمدند.

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در این زمینه فعال شد و شعر و ترانه جای خود را در هنر کودکان یافت و گروه‌های موسیقی کودکان، به کمک شاعران، آهنگسازان، نوازندگان کودک و بزرگسال شکل گرفتند.

حال می‌توانید شادی، ستایش و قدردانی مرا از دیدن کتاب‌های نغمه‌ها و نوارها و لوح‌های فشرده موسیقی که مجموعه‌ای از کتاب‌ها و صدها ترانه است تصور کنید. کاری بزرگ، ارزشمند و ماندنی برای خانواده‌ها، برای مهدهای کودک، برای دبستان‌ها و برای موسیقی سرزمین ما انجام گرفت. از آقای مسعود زرگر که به چنین کار ارزشمندی دست زدند و از همه همکارانشان صمیمانه سپاسگزارم.

توران میرهادی

بنیانگذار شورای کتاب کودک

دبیر اجرایی فرهنگنامه کودکان و نوجوانان

سخن ناشر

کتابی که پیش رو دارید، پس از چاپ یازده جلد و استقبال خوبی که از آنها شد، اکنون جلد دوازدهم از مجموعه‌ای ۱۵ جلدی است که با همت و کار و تلاش شبانه روزی جناب آقای مسعود زرگر و همکارانش در دفتر پژوهشی موسیقی آوازی کودکان - نشر آتنا - تهیه و تدوین شده است. مجموعه‌ای بی نظیر که سالها خلا آن در مهدهای کودک، مدارس پیش دبستانی و در نزد خانواده‌ها شدیداً احساس می‌شد. هر چند تهیه مجموعه ۱۵ جلدی ترانه‌های کودکان (نغمه‌ها - جلد اول تا جلد پانزدهم) کاری است بزرگ و بسیار مفید، اما در ادامه چاپ نت ترانه‌ها و تهیه CD این ترانه‌ها برای هر جلد، (که هم اکنون عملی شده است و می‌توان هر کتاب را با CD مربوط استفاده کرد) مجموعه فوق را مفیدتر و کاربردی‌تر می‌کند که امید است این مهم در کنار چاپ مجموعه‌ای کاملتر - فرهنگ جامع ترانه‌های کودکان شامل ۱۰۰۰ ترانه با تصویر و تقسیم بندی موضوعی - هر چه سریع‌تر به کودکان ایران و جامعه فرهنگی ایران تقدیم شود.

پس از چاپ جلد اول و دوم، پیشنهادها و درخواست‌هایی شد:

۱. علاوه بر اطلاعات و شناسنامه هر ترانه که در فهرست کلی و اول کتاب آمده، همین اطلاعات و شناسنامه هم در کنار هر ترانه قرار بگیرد، که این پیشنهاد از جلد سوم به بعد عملی شده است.

۲. از طرف مهدهای کودک، مؤسسه‌های آموزشی، خانواده‌ها و افراد مختلف، درخواست تسریع در چاپ نت‌ها و تولید کاست یا CD صورت گرفته است. که به این خواسته همراه با چاپ کتاب پاسخ مثبت داده شده است.

احمد عباسیه کهن (عباسی)

مدیر نشر آتنا

زمستان ۱۳۸۷

سخن گردآورنده

چگونگی تهیه و تدوین مجموعه نغمه‌ها

پسرکم ماهور، هر روز که از مهدکودک باز می‌گشت، شعرها و ترانه‌هایی که در مهدکودک یاد گرفته بود، برایم می‌خواند. کودک با اصرار، از پدر انتظار همراهی و همگامی داشت. از پدری با مشغله‌های ذهنی فراوان و البته متفاوت از ذهن کودک.

مدتی این همراهی و همگامی به گوندای ناقص ادامه داشت تا روزی که بایکدیگر به تصمیم مشترکی دست یافتیم که هرگاه شعر و ترانه جدیدی یاد گرفت آن را برایم بخواند و من یادداشت کنم. (پس از گذشت حدود سه سال، هنوز هم یادداشت کردن ترانه‌ها و شعرها ادامه دارد) تا با نسخهٔ مکتوب این ترانه‌ها، بتوان بهتر با کودک همراه شد...

پس از چاپ و استقبال گسترده از کتاب **جاودانه‌ها جلد اول**^{*}، ضرورت چنین کاری - جمع آوری ترانه‌های کودکان - اما برای کودکان ایران، خانواده‌ها و مهدهای کودک، به شدت احساس می‌شد. این ضرورت تقریباً از ۷-۸ سال پیش با جمع آوری محدود ترانه‌های کودک برای مجموعهٔ ۵ جلدی «فرهنگ جامع ترانه‌ها، تصنیف‌ها، سرودها، لایه‌ها، ترانه‌های محلی و...»^{**} با اختصاص یک فصل نسبتاً مفصل به بخش ترانه‌های کودک با ذکر نمونه‌هایی، عملی شد. اما با اتفاقی، جنبهٔ ضرورت همد جانبه و کاربردی آن عملی‌تر شد. این اتفاق زمانی صورت

---

* - جاودانه‌ها (۱)، پانصد ترانه و تصنیف خاطره‌انگیز، به انضمام سرودها، ترانه‌های محلی و لایه‌ها، گردآورنده: مسعود زرگر، نشر آتنا، چاپ ششم،

** - ر.ک. به کتاب «جاودانه‌ها جلد اول» ۸۱۸، ۱۳۸۳ صفحه.

گرفت که پسرکم ماهور از مهد باز می‌گشت و...

پس از گذشت مدتی، تعدادی ترانه جمع آوری شد، به اضافه ترانه‌هایی که از قبل جمع آوری کرده بودم تا اینکه... نوارهای ترانه کودکان، کتابها، مجله‌ها و... جمع آوری و با همت و همیاری همکاران در دفتر پژوهشی موسیقی آوازی کودکان، این مجموعه تهیه، تدوین و چاپ شد. اما پیش از چاپ این مجموعه، من و ماهور از این کتاب‌ها (نغمه‌ها) بسیار استفاده کرده‌ایم: برای هم ترانه خوانده‌ایم، با هم بازی کرده‌ایم، با ترانه‌های لالایی خوابیده‌ایم، با هم یا برای هم دست زده‌ایم، با شادیانه‌ها، برای هم و با هم رقصیده‌ایم...

با ترانه، با هم حرف زده‌ایم

با ترانه، با یکدیگر بازی کرده‌ایم

با ترانه، پایکوبی کرده و رقصیده‌ایم

با ترانه، یادگرفته‌ایم

و با ترانه، زندگی کرده‌ایم...

این مجموعه با همکاری و همیاری دوستان و همراهان به سرانجام رسید:

- تمامی همکاران دفتر پژوهشی موسیقی آوازی کودکان (نشرآتنا)

- جناب آقای احمد عباسیه کهن مدیر نشرآتنا

- شورای کتاب کودک (خانم‌ها: توران میرهادی، نوش آفرین انصاری، منصوره راعی،

نسرين دخت عماد خراسانی، ثریا قزل ایاغ، فرزانه اخوت و...)

- سرکار خانم نسرين صديق

- و همچنین سرکار خانم سيمين قدیری

با احترام

مسعود زرگر

زمستان ۱۳۸۷